

ของพมมี อ. ศรีบ

เรื่องนี้เมื่ออ่านแล้วจะเห็นว่าหน่วยงานของรัฐพยายามจะเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคให้มากขึ้น ก่อนที่จะซื้ออะไรไปใช้ของตัวเองหรือใช้ในครอบครัวก็จะเอียดสักนิดนะครับอ่านฉลากให้ดี ในส่วนของผู้ประกอบการก็จะต้องมีความรับผิดชอบในสินค้าผลิตภัณฑ์ของตนเองมากขึ้นด้วย

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยามีข้อสงสัยว่า หากจะเผยแพร่ฐานข้อมูลการอนุญาตโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพ โดยเฉพาะโฆษณาอาหาร ยา และเครื่องมือแพทย์ตามที่ได้รับอนุญาตไปจากสำนักงาน ฯ แต่ติดตรงที่ว่าผลิตภัณฑ์ที่อนุญาตไปแล้วแต่ผู้ประกอบการยังไม่ได้เผยแพร่สู่สาธารณะนั้น เป็นข้อมูลที่มีผู้ให้มาโดยไม่ประสงค์ให้นำไปเปิดเผยต่อผู้อื่นตามมาตรา ๑๕ (๖) ถ้าจะเปิดเผยต้องแจ้งให้ผู้รับอนุญาตคัดค้านภายในเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ แต่หากสำนักงานฯ จะเปิดเผยโดยอ้างอิงมาตรา ๙ (๘) ที่กำหนดให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพต้องเปิดเผยให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ เลขธิการสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาจะเอาตัวรอดได้หรือไม่ ยังต้องรับผิดชอบมาตรา ๒๐ อีกหรือไม่ อย่างไร ก็เลยมีหนังสือไปหาหรือการปฏิบัติในกรณีนี้ต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

คณะอนุกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ นั่งหารือกับผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาแล้วได้ข้อสรุป จึงได้มีหนังสือตอบข้อหารือไปว่าการขออนุญาตโฆษณาผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการนั้น อาจมีการยื่นขออนุญาตโฆษณาผลิตภัณฑ์เดียวกันหลายๆ คำขอ ดังนั้นผลิตภัณฑ์ชนิดหนึ่งจึงมีการอนุญาตและเลขที่อนุญาตให้โฆษณาหลายหมายเลข คืออย่างนี้ครับ เช่น ยาสีฟันชนิดคราบบุหรือชนิดหนึ่ง หรืออาหารเสริมผสมเห็ดชนิดเม็ดอย่างหนึ่ง เขาได้ยื่นคำขอมากกว่าหนึ่งฉบับ และเมื่ออนุญาตก็จะอนุญาตตามหนังสือที่ขอก็หมายความว่าทั้งยาสีฟัน และอาหารเสริมจะมีหมายเลขอนุญาต อ ย มากกว่าหนึ่งหมายเลข แต่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาไม่สามารถรู้ได้ว่าผู้ประกอบการจะนำโฆษณาหมายเลขอนุญาตใดไปใช้เป็นสื่อโฆษณาผลิตภัณฑ์นั้น จึงประสงค์จะเผยแพร่ข้อมูลการอนุญาตโฆษณาอาหาร ยา และเครื่องมือแพทย์ทุกๆ คำขอ ทุกๆ หมายเลขที่อนุญาตไป เพื่อให้ประชาชนตรวจสอบตัวผลิตภัณฑ์ว่าตรงกับที่ขออนุญาตไว้หรือไม่ แม้ผู้ประกอบการจะยังไม่ได้เผยแพร่คำขออนุญาตนั้นเองก็ตาม สรุปว่าคำขออนุญาตโฆษณาอาหาร ยา และเครื่องมือแพทย์ที่อนุญาตแล้วเป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๙ (๑) คือ ผลการพิจารณาที่มีผลกระทบต่อเอกชน และมาตรา ๙ (๘) ที่กำหนดให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและสุขภาพต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ที่หน่วยงาน และต้องเผยแพร่ทางระบบสารสนเทศของหน่วยงานด้วย สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา จึงไม่จำเป็นต้องแจ้งให้ผู้รับอนุญาตคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวตามมาตรา ๑๗ แต่อย่างใด

เรื่องนี้น่าสนใจครับ เพราะมีผลดีต่อประชาชน ช่วยให้ใช้ดุลพินิจในการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพดีได้ สามารถใช้คุ้มครองสิทธิของตนเองได้จริงๆ ช่วยให้ผลิตภัณฑ์ที่ไม่มีคุณภาพค่อยๆ หายไปจากหน้าจอโทรทัศน์ มีข้อสงสัยอยากหาหรือขอให้ถึงคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการครับเพราะ “ข้อมูลโปร่งใสราชการพร้อมให้บริการ” ติดต่อสำนักงานฯ ได้ที่ ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๘๐ www.oic.go.th (หรือ ๑๑ ก.พ./๒๕๕๙)

สวัสดีครับ 1.

ผลเป็นอย่างไร จะแจ้งให้ทราบต่อไป !

เราคงคุ้นเคยกับสำนวนการแจ้งผลของหน่วยงานของรัฐ เมื่อเรามีหนังสือไปเพื่อดำเนินการเรื่องใด ก็แล้วแต่ หากได้รับหนังสือแจ้งให้ทราบความคืบหน้าก็ไม่พ้นประโยคหัวเรื่องนี้เลยครับ มาถึง พ.ศ.๒๕๕๙ จะยังคงใช้ประโยคนี้อยู่ได้หรือไม่ มีตัวอย่างครับ

นางเสมอตาวามีหนังสือถึงสำนักข่าวกรองแห่งชาติ เพื่อขอสำเนาข้อมูลข่าวสารการสอบสวน ข้อเท็จจริงและการสอบสวนวินัย จำนวน ๘ รายการ แต่ไม่ได้รับแจ้งผลการพิจารณาคำขอในเวลาสมควร จึงร้องเรียนต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ต่อมาคณะอนุกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่อง ร้องเรียนได้รับเรื่องดำเนินการจึงได้แนะนำการปฏิบัติว่า ขอให้สำนักข่าวกรองแห่งชาติมีหนังสือแจ้งนางเสมอตาว ไปว่าจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ได้หรือไม่ ต่อมาสำนักข่าวกรองแห่งชาติมีหนังสือชี้แจงต่อคณะอนุกรรมการฯ ว่า คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของสำนักข่าวกรองแห่งชาติได้พิจารณาแล้ว โดยเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะแจ้งให้นางเสมอตาวทราบต่อไป เข้าประเด็นแล้วครับ คณะอนุกรรมการฯ เห็นว่าสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ไม่กำหนดเวลาแจ้งผลการพิจารณาคำขอให้ทราบ และระยะเวลาได้ล่วงเลยมาพอสมควรแล้ว จึงให้สำนักข่าวกรอง แห่งชาติดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วันนับแต่ได้รับแจ้งมติคณะอนุกรรมการฯ

เรื่องนี้เมื่อเอกสารบางรายการที่หน่วยงานแจ้งว่าอยู่ระหว่างค้นหาเนื่องจากสูญหาย แต่ไม่ทราบว่า จะพบหรือจะหาไปเรื่อยๆ แต่จะให้ดูว่าคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการใช้กฎหรือระเบียบใดที่ให้ หน่วยงานของรัฐ ต้องแจ้งผลการดำเนินการให้ผู้ร้องเรียนทราบภายใน ๑๕ วัน มีระเบียบที่เกี่ยวข้องดังนี้ครับ

๑. มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๔๗ ให้ทุกหน่วยงานบริการข้อมูลข่าวสาร แก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว กรณีที่มีข้อมูลพร้อมที่จะจัดหาให้ได้ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยรวดเร็ว หรือภายในวันที่ได้รับคำขอ กรณีที่ข้อมูลที่มีจำนวนมากหรือไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วัน จะต้องแจ้งให้ผู้ขอทราบภายใน ๑๕ วัน รวมทั้งแจ้งกำหนดวันแล้วเสร็จให้ผู้ขอทราบด้วย

๒. พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๓๗ การปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการประชาชนหรือประสานงานกับหน่วยงานอื่น ต้องกำหนดเวลาแล้วเสร็จของทุกงานไว้ ถ้าไม่กำหนด ก.พ.ร. จะกำหนดให้ มาตรา ๓๘ เมื่อได้รับหนังสือติดต่อ สอบถามจากประชาชน หรือส่วนราชการเกี่ยวกับงานในหน้าที่ ต้องตอบหรือแจ้งให้ทราบภายในสิบห้าวัน หรือตามกำหนดเวลาที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๗

เพราะฉะนั้นต่อไปส่วนราชการจะตอบหนังสือถึงประชาชนแบบนี้ไม่ได้แล้วนะครับ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ให้ประชาชนมีสิทธิเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการได้ และต้องไม่ล่าช้าด้วย เพราะข้อมูลข่าวสารที่ได้ไปอาจหมดประโยชน์ที่จะนำไปใช้ก็ได้ เคยได้รับคำหาหรือบ่น ครับว่า จะครบกำหนดยื่นเอกสารให้ศาลแล้ว แต่ขอเอกสารไปยังไม่ได้เลย “เปิดเผยเร็วไว นำไปใช้ได้ทัน” หรือปรึกษาเพิ่มเติมได้ที่ ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๘๐ www.oic.go.th

ข้อมูลการประกวดราคา

เรื่องจัดซื้อจัดจ้างเป็นเรื่องที่มีกรณีร้องเรียนและอุทธรณ์จำนวนมาก ในบางครั้งหน่วยงานของรัฐอาจไม่แน่ใจในแนวทางการปฏิบัติ เนื่องจากแต่ละเรื่องมีข้อเท็จจริงและรายละเอียดปลีกย่อยแตกต่างกันไป เรามาดูกรณีหาหรือเรื่องนี้กันค่ะ

วิทยาลัยเทคนิคอ่างทองมีหนังสือหาหรือมายังสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการว่า บริษัท ก. มีหนังสือขอคัดสำเนาเอกสารส่วนที่ ๒ ของผู้ชนะการประกวดราคาซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับงานประมวลผลแบบที่ ๒ (จอขนาดไม่น้อยกว่า ๑๘.๕ นิ้ว) จำนวน ๘๐ เครื่อง โดยวิธีการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (E-bidding) ของวิทยาลัยเทคนิคอ่างทอง จึงขอหาหรือใน ๒ ประเด็น คือ (๑) กรณีผู้เสนอราคาที่ไม่ได้ยื่นราคาแต่ไม่ผ่านการพิจารณา มีสิทธิขอข้อมูลการเสนอราคาหรือไม่ (๒) ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลไม่อนุญาตให้เปิดเผยข้อมูลนั้น จัดอยู่ในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หมวด ๒ ข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต้องเปิดเผยตามมาตรา ๑๕ (๖) หรือไม่

ในเรื่องนี้ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยคณะอนุกรรมการตอบข้อหาหรือตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณาแล้วมีความเห็นว่า กรณีตามข้อหาหรือข้อ (๑) พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นกฎหมายที่ให้สิทธิแก่ประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐ โดยกำหนดให้บุคคลไม่ว่าจะมีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องหรือไม่ก็ตามย่อมมีสิทธิขอสำเนาหรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารได้ ดังนั้น ผู้เสนอราคาที่ไม่ผ่านการพิจารณาก็ย่อมมีสิทธิร้องขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเสนอราคาดังกล่าวได้

ส่วนกรณีตามข้อหาหรือข้อ (๒) เอกสารส่วนที่ ๒ ของบริษัท ข. เป็นเอกสารที่บริษัทใช้ในการยื่นเสนอราคากับวิทยาลัยในการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (E-bidding) เพื่อแสดงถึงการมีคุณสมบัติตรงตามที่ราชการกำหนด และในหลักการของการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐต้องดำเนินการโดยโปร่งใสตรวจสอบได้ ข้อมูลที่บริษัท ข. ผู้ชนะการเสนอราคายื่นต่อวิทยาลัย จึงไม่ใช่ข้อมูลข่าวสารที่บริษัท ข. จะสามารถกำหนดไม่ให้วิทยาลัยนำไปเปิดเผยต่อผู้อื่นตามมาตรา ๑๕ (๖) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้ ประกอบกับการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์จัดซื้อคอมพิวเตอร์ของวิทยาลัยครั้งนี้ได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว เมื่อบริษัท ก. ขอคัดสำเนาเอกสารส่วนที่ ๒ ของบริษัท ข. วิทยาลัยก็สามารถที่จะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวให้ทราบได้

จะเห็นได้ว่า พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นเครื่องมือหนึ่งที่ช่วยสร้างความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐ ท่านสามารถขอข้อมูลข่าวสารเพื่อตรวจสอบกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐได้นะคะ ถ้ามีข้อสงสัย หรือต้องการหาหรือ ติดต่อได้ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล โทร ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ หรือ www.oic.go.th

“อัยย่อม (ตก) เป็นเหยื่อ”

อาชีพราชการไม่ว่ายุคใดก็ยังมีคนสนใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนต่างจังหวัด จะด้วยเหตุผลความมั่นคง มีเกียรติ ศักดิ์ศรี หรืออะไรก็ตาม ถ้ามีวิธีใดที่จะทำให้ลูกหลานได้รับราชการผู้เป็นพ่อแม่ก็พร้อมที่จะทำเพราะคิดว่าคุ้มสุด ๆ เหตุนี้เองจึงมักได้ยินข่าวมีผู้ต้องสูญเสียทรัพย์สินมากมายเพื่อจะได้เข้ารับราชการสุดท้ายนอกจากไม่ได้รับราชการแล้วยังต้องเสียเงินเสียทองและเสียความรู้สึก มีอุทาหรณ์เกี่ยวกับเรื่องนี้มาแล้วสู่กันฟังค่ะ

นาย ก. เป็นราษฎรอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ได้มีหนังสือถึงนายอำเภอทุ่งเสลี่ยมเพื่อขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคำให้การของนาง ข. และเอกสารที่ใช้ประกอบการพิจารณาในการตรวจสอบข้อเท็จจริง อำเภอฯ แจ้งเปิดเผยข้อมูลเอกสารที่ใช้ประกอบการพิจารณา และคำให้การของนาย ก. แต่ปฏิเสธการเปิดเผยคำให้การของนาง ข. โดยให้เหตุผลว่าข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเป็นข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งการเปิดเผยอาจเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควรและอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของบุคคลหนึ่งบุคคลใด ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง (๕) และมาตรา ๑๗ นาย ก. จึงมีหนังสือถึงคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร อุทธรณ์คำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลดังกล่าว

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายได้พิจารณาคำอุทธรณ์ เหตุผลของอำเภอทุ่งเสลี่ยม และข้อมูลที่เกี่ยวข้องแล้วข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ช่วงปลายปี ๒๕๕๖ นาย ก. ทราบว่า อบจ. แพร่เปิดรับสมัครบุคคลเพื่อบรรจุเข้ารับราชการ และทราบอีกว่านาง ข. ซึ่งรับราชการครูรับตัวเข้มแบบหวังผลได้ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ จึงติดต่อกับนาง ข. และจ่ายเงินล่วงหน้าเป็นเงินสด จำนวน ๒๖๐,๐๐๐ บาท ต่อมาเมื่อเข้าจับกุมบุคคลที่มีการฉ้อโกงหรือหลอกลวงประชาชนเกี่ยวกับการเปิดรับสมัครบุคคลเข้ารับราชการใน อบจ. แพร่ ซึ่ง อบจ. แพร่ก็ได้แจ้งว่าไม่มีการเปิดรับสมัครใด ๆ นาย ก. จึงไปขอเงินคืนจากนาง ข. แต่ได้เงินคืนมา ๖๐,๐๐๐ บาท ที่เหลือนาง ข. จะทยอยคืนให้ แต่จนถึงปัจจุบันนาย ก. ก็ยังไม่ได้เงินที่เหลือคืน นาย ก. จึงร้องเรียนไปยังอำเภอทุ่งเสลี่ยม อำเภอฯ ตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วแจ้งผลว่า นาง ข. ยืนยันว่าไม่ได้เป็นผู้รับเงิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท แต่เป็นผู้โอนเงินดังกล่าวให้นาง ค. ซึ่งนาง ค. ได้ทำบันทึกรับสภาพหนี้แล้ว เมื่อวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๕๘ และถูกคุมขังอยู่ที่ทัณฑสถานหญิงจังหวัดเชียงใหม่ โดยนาง ค. ยินยอมจะชดใช้เงินจำนวน ๒๐๐,๐๐๐ บาท คืนภายใน ๑ ปี นับจากวันพ้นโทษหรือสามารถขายที่ดินได้ก่อนก็จะคืนให้ทั้งหมด ดังนั้น นาย ก. จึงเป็นคู่สัญญาทางแพ่งกับนาง ค. โดยนาง ข. ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการชดใช้เงินดังกล่าว นาย ก. จึงต้องการทราบว่าอำเภอทุ่งเสลี่ยมใช้เอกสารใดบ้างประกอบการพิจารณา และนาง ข. ได้ให้ถ้อยคำว่าอย่างไร จึงได้ขอข้อมูลข่าวสารดังกล่าวไปยังอำเภอทุ่งเสลี่ยม

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคมฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า คำให้การของนาง ข. เป็นข้อมูลการปฏิบัติหน้าที่ราชการตามปกติของอำเภอทุ่งเสลี่ยมในการตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีที่มีการร้องเรียนเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ และต้องมีการเรียกบุคคลที่ถูกร้องเรียนเข้าชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา คำให้การของบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยทั่วไปแล้วจึงไม่ใช่ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการฯ อีกทั้งการตรวจสอบข้อเท็จจริงของอำเภอฯ ได้ดำเนินการเสร็จสิ้นและแจ้งผลให้ผู้อุทธรณ์ทราบแล้ว การเปิดเผยจึงไม่ทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ตามมาตรา ๑๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการฯ และเห็นว่าการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวนอกจากจะเป็นประโยชน์แก่ผู้อุทธรณ์แล้วยังแสดงให้เห็นถึงความโปร่งใสในกระบวนการตรวจสอบข้อเท็จจริงของอำเภอทุ่งเสลี่ยมอีกด้วย

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารฯ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคมฯ จึงมีคำวินิจฉัยให้อำเภอทุ่งเสลี่ยมเปิดเผยคำให้การของนาง ข. พร้อมทั้งให้สำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องแก่ผู้อุทธรณ์ เว้นแต่ ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล และข้อมูลข่าวสารในขอบเขตสิทธิส่วนบุคคล คือ อายุ เลขประจำตัวประชาชน ชื่อบิดา มารดา และที่อยู่ให้ปกปิดไว้

การใช้ความสามารถและความพยายามของตนเอง แม้จะผิดหวังหรือต้องใช้เวลาบ้าง แต่ความภาคภูมิใจจะอยู่กับเรา นี่แหละคือการมีเกียรติ และศักดิ์ศรีที่แท้จริง พบปัญหาเกี่ยวกับการขอข้อมูลข่าวสารของราชการ สามารถปรึกษาได้ที่ “สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ” โทร. ๐๒ ๒๘๓ ๔๖๘๐



ที่ มท ๐๒๐๑.๒/ว ๒๓๓๖

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. บทความเรื่อง ของผมมี อย. ครับ
 ๒. บทความเรื่อง ผลเป็นอย่างไร จะแจ้งให้ทราบต่อไป !
 ๓. บทความเรื่อง ข้อมูลการประกวดราคา
 ๔. บทความเรื่อง อาย่าอม (ตก) เป็นเหยื่อ

ด้วยสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้จัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ประกอบด้วย สรุปย่อคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สรุปข้อร้องเรียนของคณะอนุกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียน และสรุปข้อหารือของคณะอนุกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยขอความร่วมมือกระทรวงมหาดไทย เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

กระทรวงมหาดไทย จึงขอความร่วมมือจังหวัดทุกจังหวัดให้ดำเนินการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อนำไปใช้ประกอบการปฏิบัติหน้าที่ในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวต่อไป ทั้งนี้ สามารถดาวน์โหลดรายละเอียด (สิ่งที่ส่งมาด้วย) ได้ที่เว็บไซต์ของกองกลาง สป. www.gad.moi.go.th เมนูหลัก “งานประจำ” หัวข้อย่อย “หนังสือแจ้งเวียน/คำสั่ง มท./สป.”

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายณัฐพงศ์ ศิริชนะ)

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

สำนักงานปลัดกระทรวง
กองกลาง

โทร ๐ ๒๒๒๑ ๐๘๒๓ (มท. ๕๐๓๐๕)

โทรสาร ๐ ๒๒๒๑ ๐๘๒๓ (มท. ๕๐๓๑๑)



ที่ นร ๐๑๐๘/ว ๓๕๒๖

กระทรวงมหาดไทย
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
วันที่ 10 พ.ค. 2559
18486
เลขรับ.....
เวลา.....
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. บทความเรื่อง ของผมมี อย. ครับ

๒. บทความเรื่อง ผลเป็นอย่างไร จะแจ้งให้ทราบต่อไป !

๓. บทความเรื่อง ข้อมูลการประกวดราคา

๔. บทความเรื่อง อาย่ยอม (ตก) เป็นเหยื่อ

กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวง
วันที่ 10 พ.ค. 2559
เลขรับที่ 1990
เวลา.....

ด้วยสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้จัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เช่น สรุปย่อคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สรุปข้อร้องเรียนของคณะกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียน สรุปข้อหารือของคณะกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ เป็นต้น

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่า เอกสารเผยแพรดังกล่าวข้างต้น จะเป็นประโยชน์เพื่อนำไปใช้ประกอบการปฏิบัติหน้าที่ในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ต่อไป ในการนี้ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเผยแพร่สรุปย่อคำวินิจฉัยและบทความ จำนวน ๔ เรื่อง ทางสื่อต่าง ๆ ของหน่วยงานนี้เพื่อส่งให้ส่วนราชการในการกำกับดูแลต่อไป รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ - ๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ ผลเป็นประการใดกรุณาแจ้งให้ทราบด้วย
จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรัชชัย มูลทองโร่ย)

รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

โทร. ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๘๐

โทรสาร ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๙๘

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

ของผมมี อย. ครับ

เรื่องนี้เมื่ออ่านแล้วจะเห็นว่าหน่วยงานของรัฐพยายามจะเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคให้มากขึ้น ก่อนที่จะซื้ออะไรไปใช้ของตัวเองหรือใช้ในครอบครัวก็ละเอียดศึกษิตนะครับอ่านฉลากให้ดี ในส่วนของผู้ประกอบการก็มีความรับผิดชอบในสินค้าผลิตภัณฑ์ของตนเองมากขึ้นด้วย

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยามีข้อสงสัยว่า หากจะเผยแพร่ฐานข้อมูลการอนุญาตโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพ โดยเฉพาะโฆษณาอาหาร ยา และเครื่องมือแพทย์ตามที่ได้รับอนุญาตไปจากสำนักงาน ฯ แต่ติดตรงที่ว่าผลิตภัณฑ์ที่อนุญาตไปแล้วแต่ผู้ประกอบการยังไม่ได้เผยแพร่สู่สาธารณะนั้น เป็นข้อมูลที่มีผู้ให้มาโดยไม่ประสงค์ให้นำไปเปิดเผยต่อผู้อื่นตามมาตรา ๑๕ (๖) ถ้าจะเปิดเผยต้องแจ้งให้ผู้รับอนุญาตคัดค้านภายในเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๑๗ แต่หากสำนักงานฯ จะเปิดเผยโดยอ้างอิงมาตรา ๙ (๘) ที่กำหนดให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพต้องเปิดเผยให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ เลขธิการสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาจะเอาตัวรอดได้หรือไม่ ยังต้องรับผิดชอบมาตรา ๒๐ อีกหรือไม่ อย่างไร ก็เลยมีหนังสือไปหารือการปฏิบัติในกรณีนี้ต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

คณะอนุกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ นั่งหารือกับผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาแล้วได้ข้อสรุป จึงได้มีหนังสือตอบข้อหารือไปว่าการขออนุญาตโฆษณาผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการนั้น อาจมีการยื่นขออนุญาตโฆษณาผลิตภัณฑ์เดียวกันหลายๆ คำขอ ดังนั้นผลิตภัณฑ์ชนิดหนึ่งจึงมีการอนุญาตและเลขที่อนุญาตให้โฆษณาหลายหมายเลข คืออย่างนี้ครับ เช่น ยาสีฟันชนิดคราบบุหรือชนิดหนึ่ง หรืออาหารเสริมผสมเห็ดชนิดเม็ดอย่างหนึ่ง เขาได้ยื่นคำขอมากกว่าหนึ่งฉบับ และเมื่ออนุญาตก็จะอนุญาตตามหนังสือที่ขอก็หมายความว่าทั้งยาสีฟัน และอาหารเสริมจะมีหมายเลขอนุญาต อยมากกว่าหนึ่งหมายเลข แต่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาไม่สามารถรู้ได้ว่าผู้ประกอบการจะนำโฆษณาหมายเลขอนุญาตใดไปใช้เป็นสื่อโฆษณาผลิตภัณฑ์นั้น จึงประสงค์จะเผยแพร่ข้อมูลการอนุญาตโฆษณาอาหาร ยา และเครื่องมือแพทย์ทุกๆ คำขอ ทุกๆ หมายเลขที่อนุญาตไป เพื่อให้ประชาชนตรวจสอบตัวผลิตภัณฑ์ว่าตรงกับที่ขออนุญาตไว้หรือไม่ แม้ผู้ประกอบการจะยังไม่ได้เผยแพร่คำขออนุญาตนั้นเองก็ตาม สรุปว่าคำขออนุญาตโฆษณาอาหาร ยา และเครื่องมือแพทย์ที่อนุญาตแล้วเป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๙ (๑) คือ ผลการพิจารณาที่มีผลกระทบต่อเอกชน และมาตรา ๙ (๘) ที่กำหนดให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและสุขภาพต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ที่หน่วยงาน และต้องเผยแพร่ทางระบบสารสนเทศของหน่วยงานด้วย สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา จึงไม่จำเป็นต้องแจ้งให้ผู้รับอนุญาตคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวตามมาตรา ๑๗ แต่อย่างไร

เรื่องนี้น่าสนใจครับ เพราะมีผลดีต่อประชาชน ช่วยให้ใช้ดุลพินิจในการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพดีได้ สามารถใช้คุ้มครองสิทธิของตนเองได้จริงๆ ช่วยให้มีผลิตภัณฑ์ที่ไม่มีคุณภาพค่อยๆ หายไปจากหน้าจอโทรทัศน์ มีข้อสงสัยอยากหารือขอให้ถึงคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการครับเพราะ “ข้อมูลโปร่งใสราชการพร้อมให้บริการ” ติดต่อสำนักงานฯ ได้ที่ ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๘๐ www.oic.go.th (หรือ ๑๑ ก.พ./๒๕๕๙)

ผลเป็นอย่างไร จะแจ้งให้ทราบต่อไป !

เราคงคุ้นเคยกับสำนวนการแจ้งผลของหน่วยงานของรัฐ เมื่อเรามีหนังสือไปเพื่อดำเนินการเรื่องใด ก็แล้วแต่ หากได้รับหนังสือแจ้งให้ทราบความคืบหน้าก็ไม่พ้นประโยคหัวเรื่องนี้เลยครับ มาถึง พ.ศ.๒๕๕๙ จะยังคงใช้ประโยคนี้อยู่ได้หรือไม่ มีตัวอย่างครับ

นางเสมอตาวามีหนังสือถึงสำนักข่าวกรองแห่งชาติ เพื่อขอสำเนาข้อมูลข่าวสารการสอบสวน ข้อเท็จจริงและการสอบสวนวินัย จำนวน ๘ รายการ แต่ไม่ได้รับแจ้งผลการพิจารณาคำขอในเวลาสมควร จึงร้องเรียนต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ต่อมาคณะอนุกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่อง ร้องเรียนได้รับเรื่องดำเนินการจึงได้แนะนำการปฏิบัติว่า ขอให้สำนักข่าวกรองแห่งชาติมีหนังสือแจ้งนางเสมอตาว ไปว่าจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ได้หรือไม่ ต่อมาสำนักข่าวกรองแห่งชาติมีหนังสือชี้แจงต่อคณะกรรมการฯ ว่า คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของสำนักข่าวกรองแห่งชาติได้พิจารณาแล้ว โดยเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะแจ้งให้นางเสมอตาวทราบต่อไป เข้าประเด็นแล้วครับ คณะอนุกรรมการฯ เห็นว่าสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ไม่กำหนดเวลาแจ้งผลการพิจารณาคำขอให้ทราบ และระยะเวลาได้ล่วงเลยมาพอสมควรแล้ว จึงให้สำนักข่าวกรอง แห่งชาติดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วันนับแต่ได้รับแจ้งมติคณะกรรมการฯ

เรื่องนี้เมื่อเอกสารบางรายการที่หน่วยงานแจ้งว่าอยู่ระหว่างค้นหาเนื่องจากสูญหาย แต่ไม่ทราบว่าพบหรือจะหาไปเรื่อยๆ แต่จะให้ดูว่าคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการใช้กฎหมายหรือระเบียบใดที่ให้ หน่วยงานของรัฐ ต้องแจ้งผลการดำเนินการให้ผู้ร้องเรียนทราบภายใน ๑๕ วัน มีระเบียบที่เกี่ยวข้องดังนี้ครับ

๑. มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๔๗ ให้ทุกหน่วยงานบริการข้อมูลข่าวสาร แก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว กรณีที่มีข้อมูลพร้อมที่จะจัดหาให้ได้ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยรวดเร็ว หรือภายในวันที่ได้รับคำขอ กรณีที่ข้อมูลที่มีจำนวนมากหรือไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วัน จะต้องแจ้งให้ผู้ขอทราบภายใน ๑๕ วัน รวมทั้งแจ้งกำหนดวันแล้วเสร็จให้ผู้ขอทราบด้วย

๒. พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๓๗ การปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการประชาชนหรือประสานงานกับหน่วยงานอื่น ต้องกำหนดเวลาแล้วเสร็จของทุกงานไว้ ถ้าไม่กำหนด ก.พ.ร. จะกำหนดให้ มาตรา ๓๘ เมื่อได้รับหนังสือติดต่อ สอบถามจากประชาชน หรือส่วนราชการเกี่ยวกับงานในหน้าที่ ต้องตอบหรือแจ้งให้ทราบภายในสิบห้าวัน หรือตามกำหนดเวลาที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๗

เพราะฉะนั้นต่อไปส่วนราชการจะตอบหนังสือถึงประชาชนแบบนี้ไม่ได้แล้วนะครับ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ให้ประชาชนมีสิทธิเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการได้ และต้องไม่ล่าช้าด้วย เพราะข้อมูลข่าวสารที่ได้ไปอาจหมดประโยชน์ที่จะนำไปใช้ก็ได้ เคยได้รับคำหาหรือบ่น ครับว่า จะครบกำหนดยื่นเอกสารให้ศาลแล้ว แต่ขอเอกสารไปยังไม่ได้เลย “เปิดเผยเร็วไว นำไปใช้ได้ทัน” หรือปรึกษาเพิ่มเติมได้ที่ ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๘๐ www.oic.go.th

ข้อมูลการประกวดราคา

เรื่องจัดซื้อจัดจ้างเป็นเรื่องที่มีกรณีร้องเรียนและอุทธรณ์จำนวนมาก ในบางครั้งหน่วยงานของรัฐอาจไม่แน่ใจในแนวทางการปฏิบัติ เนื่องจากแต่ละเรื่องมีข้อเท็จจริงและรายละเอียดปลีกย่อยแตกต่างกันไป เรามาดูกรณีหารือเรื่องนี้กันค่ะ

วิทยาลัยเทคนิคอ่างทองมีหนังสือหารือมายังสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการว่า บริษัท ก. มีหนังสือขอคัดสำเนาเอกสารส่วนที่ ๒ ของผู้ชนะการประกวดราคาซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับงานประมวลผลแบบที่ ๒ (จอขนาดไม่น้อยกว่า ๑๘.๕ นิ้ว) จำนวน ๘๐ เครื่อง โดยวิธีการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (E-bidding) ของวิทยาลัยเทคนิคอ่างทอง จึงขอหารือใน ๒ ประเด็น คือ (๑) กรณีผู้เสนอราคาที่ได้ยื่นราคาแต่ไม่ผ่านการพิจารณา มีสิทธิขอข้อมูลการเสนอราคาหรือไม่ (๒) ในกรณีที่เจ้าของข้อมูลไม่อนุญาตให้เปิดเผยข้อมูลนั้น จัดอยู่ในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หมวด ๒ ข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต้องเปิดเผยตามมาตรา ๑๕ (๖) หรือไม่

ในเรื่องนี้ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยคณะอนุกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณาแล้วมีความเห็นว่า กรณีตามข้อหารือข้อ (๑) พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นกฎหมายที่ให้สิทธิแก่ประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐ โดยกำหนดให้บุคคลไม่ว่าจะมีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องหรือไม่ก็ตามย่อมมีสิทธิขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารได้ ดังนั้น ผู้เสนอราคาที่ไม่ผ่านการพิจารณาก็ย่อมมีสิทธิร้องขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเสนอราคาดังกล่าวได้

ส่วนกรณีตามข้อหารือข้อ (๒) เอกสารส่วนที่ ๒ ของบริษัท ข. เป็นเอกสารที่บริษัทใช้ในการยื่นเสนอราคากับวิทยาลัยในการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (E-bidding) เพื่อแสดงถึงการมีคุณสมบัติตรงตามที่ราชการกำหนด และในหลักการของการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐต้องดำเนินการโดยโปร่งใสตรวจสอบได้ ข้อมูลที่บริษัท ข. ผู้ชนะการเสนอราคายื่นต่อวิทยาลัย จึงไม่ใช่ข้อมูลข่าวสารที่บริษัท ข. จะสามารถกำหนดไม่ให้วิทยาลัยนำไปเปิดเผยต่อผู้อื่นตามมาตรา ๑๕ (๖) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้ ประกอบกับการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์จัดซื้อคอมพิวเตอร์ของวิทยาลัยครั้งนี้ได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว เมื่อบริษัท ก. ขอคัดสำเนาเอกสารส่วนที่ ๒ ของบริษัท ข. วิทยาลัยก็สามารถที่จะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวให้ทราบได้

จะเห็นได้ว่า พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นเครื่องมือหนึ่งที่ช่วยสร้างความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐ ท่านสามารถขอข้อมูลข่าวสารเพื่อตรวจสอบกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐได้นะคะ ถ้ามีข้อสงสัย หรือต้องการหารือ ติดต่อได้ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล โทร ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ หรือ www.oic.go.th

“อัยยอุม (ตก) เป็นเหยื่อ”

อาชีพราชการไม่ว่ายุคใดก็ยังมีคนสนใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนต่างจังหวัด จะด้วยเหตุผลความมั่นคง มีเกียรติ ศักดิ์ศรี หรืออะไรก็ตาม ถ้ามีวิธีใดที่จะทำให้ลูกหลานได้รับราชการผู้เป็นพ่อแม่ก็พร้อมที่จะทำเพราะคิดว่าคุ้มสุด ๆ เหตุนี้เองจึงมักได้ยินข่าวมีผู้ต้องสูญเสียทรัพย์สินมากมายเพื่อจะได้เข้ารับราชการสุดท้ายนอกจากไม่ได้รับราชการแล้วยังต้องเสียเงินเสียทองและเสียความรู้สึก มีอุทาหรณ์เกี่ยวกับเรื่องนี้มาเล่าสู่กันฟังค่ะ

นาย ก. เป็นราษฎรอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ได้มีหนังสือถึงนายอำเภอทุ่งเสลี่ยมเพื่อขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคำให้การของนาง ข. และเอกสารที่ใช้ประกอบการพิจารณาในการตรวจสอบข้อเท็จจริง อำเภอฯ แจ้งเปิดเผยข้อมูลเอกสารที่ใช้ประกอบการพิจารณา และคำให้การของนาย ก. แต่ปฏิเสธการเปิดเผยคำให้การของนาง ข. โดยให้เหตุผลว่าข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเป็นข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งการเปิดเผยอาจเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควรและอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของบุคคลหนึ่งบุคคลใด ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง (๕) และมาตรา ๑๗ นาย ก. จึงมีหนังสือถึงคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร อุทธรณ์คำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลดังกล่าว

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายได้พิจารณาคำอุทธรณ์ เหตุผลของอำเภอทุ่งเสลี่ยม และข้อมูลที่เกี่ยวข้องแล้วข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ช่วงปลายปี ๒๕๕๖ นาย ก. ทราบว่า อบจ. แพร่เปิดรับสมัครบุคคลเพื่อบรรจุเข้ารับราชการ และทราบอีกว่านาง ข. ซึ่งรับราชการครูรับตัวเข้มแบบหวังผลได้ ๑๐๐ เปอร์เซนต์ จึงติดต่อกับนาง ข. และจ่ายเงินล่วงหน้าเป็นเงินสด จำนวน ๒๖๐,๐๐๐ บาท ต่อมาเมื่อเข้ารับราชการก็มีการฉ้อโกงหรือหลอกลวงประชาชนเกี่ยวกับการเปิดรับสมัครบุคคลเข้ารับราชการใน อบจ. แพร่ ซึ่ง อบจ. แพร่ก็ได้แจ้งว่าไม่มีการเปิดรับสมัครใด ๆ นาย ก. จึงไปขอเงินคืนจากนาง ข. แต่ได้เงินคืนมา ๖๐,๐๐๐ บาท ที่เหลือนาง ข. จะทยอยคืนให้ แต่จนถึงปัจจุบันนาย ก. ก็ยังไม่ได้เงินที่เหลือคืน นาย ก. จึงร้องเรียนไปยังอำเภอทุ่งเสลี่ยม อำเภอฯ ตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วแจ้งผลว่า นาง ข. ยืนยันว่าไม่ได้เป็นผู้รับเงิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท แต่เป็นผู้โอนเงินดังกล่าวให้นาง ค. ซึ่งนาง ค. ได้ทำบันทึกรับสภาพหนี้แล้ว เมื่อวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๕๘ และถูกคุมขังอยู่ที่ทัณฑสถานหญิงจังหวัดเชียงใหม่ โดยนาง ค. ยินยอมจะชดใช้เงินจำนวน ๒๐๐,๐๐๐ บาท คืนภายใน ๑ ปี นับจากวันพ้นโทษหรือสามารถขายที่ดินได้ก่อนก็จะคืนให้ทั้งหมด ดังนั้น นาย ก. จึงเป็นคู่สัญญาทางแพ่งกับนาง ค. โดยนาง ข. ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการชดใช้เงินดังกล่าว นาย ก. จึงต้องการทราบว่าอำเภอทุ่งเสลี่ยมใช้เอกสารใดบ้างประกอบการพิจารณา และนาง ข. ได้ให้ถ้อยคำว่าอย่างไร จึงได้ขอข้อมูลข่าวสารดังกล่าวไปยังอำเภอทุ่งเสลี่ยม

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคมฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า คำให้การของนาง ข. เป็นข้อมูลการปฏิบัติหน้าที่ราชการตามปกติของอำเภอทุ่งเสลี่ยมในการตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีที่มีการร้องเรียนเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ และต้องมีการเรียกบุคคลที่ถูกร้องเรียนเข้าชี้แจงแก่ข้อกล่าวหา คำให้การของบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยทั่วไปแล้วจึงไม่ใช่ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการฯ อีกทั้งการตรวจสอบข้อเท็จจริงของอำเภอฯ ได้ดำเนินการเสร็จสิ้นและแจ้งผลให้ผู้อุทธรณ์ทราบแล้ว การเปิดเผยจึงไม่ทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ตามมาตรา ๑๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการฯ และเห็นว่าการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวนอกจากจะเป็นประโยชน์แก่ผู้อุทธรณ์แล้วยังแสดงให้เห็นถึงความโปร่งใสในกระบวนการตรวจสอบข้อเท็จจริงของอำเภอทุ่งเสลี่ยมอีกด้วย

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารฯ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคมฯ จึงมีคำวินิจฉัยให้อำเภอทุ่งเสลี่ยมเปิดเผยคำให้การของนาง ข. พร้อมทั้งให้สำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องแก่ผู้อุทธรณ์ เว้นแต่ ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล และข้อมูลข่าวสารในขอบเขตสิทธิส่วนบุคคล คือ อายุ เลขประจำตัวประชาชน ชื่อบิดา มารดา และที่อยู่ให้ปกปิดไว้

การใช้ความสามารถและความพยายามของตนเอง แม้จะผิดหวังหรือต้องใช้เวลาบ้าง แต่ความภาคภูมิใจจะอยู่กับเรา นี่แหละคือการมีเกียรติ และศักดิ์ศรีที่แท้จริง พบปัญหาเกี่ยวกับการขอข้อมูลข่าวสารของราชการ สามารถปรึกษาได้ที่ “สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ” โทร. ๐๒ ๒๘๓ ๔๖๘๐
